

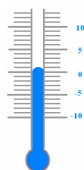
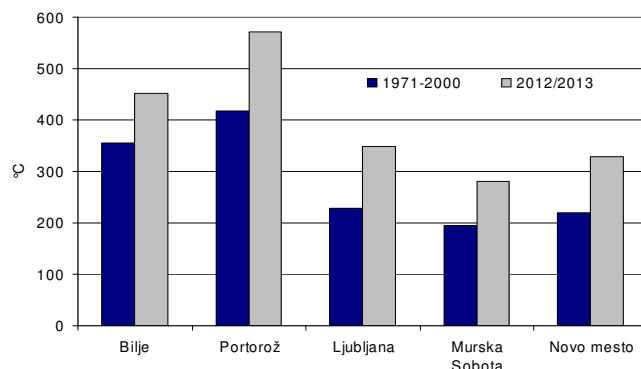
Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za zimsko obdobje (od 1. oktobra do 31. marca) 1. – 31. januar 2013

V prvi polovici januarja je bilo pretoplo, v drugi polovici januarja se je ohladilo, snežna odeja je prekrila večji del Slovenije, razen Primorske. Talni vodni rezervoar je napolnjen, bilanca vode v tleh za zimsko obdobje je povsod po Sloveniji pozitivna in presega dolgoletno povprečje. Prezimovanje ozimnih posevkov je bilo sprva moteno zaradi previsokih temperatur zraka. Ob ohladitvi v drugi polovici januarja jih je pred nizkimi temperaturami zraka zaščitila snežna odeja.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Vso prvo polovico januarja je trajala zimska otoplitev. Šele 14. januarja je prehod vremenske fronte prinesel ohladitev in snežne padavine. V presledkih je snežilo še ves teden, med 14. in 19. januarjem. Temperature zraka so bile postopoma spet bližje normalnim vrednostim, najnižje med -5 in -1 °C, tudi čez dan večinoma le med -3 in 1 °C, na Primorskem do okoli 5 °C. Največ snega, skoraj meter je zapadlo v hribovitih predelih SZ Slovenije, na Notranjskem ter na Dolenjskem in drugod po jugovzhodni Sloveniji do 50 cm, od 20 do 30 cm v osrednji in v severovzhodni Sloveniji do okoli 20 cm snega. Dež je občasno prehajal v sneg tudi na Goriškem in Vipavskem, vendar se ni obdržal. Drugod v Primorju je deževalo. V zadnji tretjini januarja se je sprva močno ohladilo, dva do trije dnevi so bili ledeni, ko se nad 0 °C ni povzpela niti najvišja dnevna temperatura zraka. V SV Sloveniji se je ponoči ohladilo do -15 °C, tudi drugod po Sloveniji so bile minimalne temperature zraka nižje od -10 °C. Zadnje dni januarja se je ponovno otopilo. Temperature zraka so se spet povzpеле nekaj stopinj nad povprečje. Snežna odeja se je pospešeno topila, zadnji dan januarja je bila v osrednjem delu Slovenije debela le še nekaj centimetrov, več le ponekod v JV Sloveniji in v hribovitih predelih.

KUMULATIVNE EFEKTIVNE TEMPERATURE ZRAKA (> 5 °C) od 1.10.2012 do 31.1.2013 v primerjavi s povprečjem

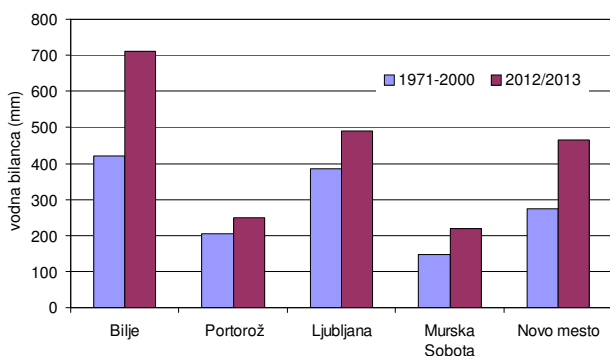

STANJE RASTLIN

Vremenske razmere prvo polovico januarja rastlinam niso bile naklonjene za nemoten zimski počitek. Temperature zraka so bile vsaj tri tedne previsoke. Tudi temperature tal so bile previsoke, tla pa ves čas vlažna. Travnna ruša je bila za ta čas pretirano zelena. Tudi listi ozimin so pričali o asimilacijski aktivnosti. Slaba stran takih prezimovalnih razmer je bila izgubljanje gostote sladkorjev v celičnem soku in s tem izgubljanje odpornosti na nizke temperature zraka. Te so v tem času lahko nenadne, še preden se s postopnim ohlajanjem, rastline ponovno prilagodijo nanje. Neugodne razmere prezimovanja so se nadaljevale še iz decembra, ko so po kratkem obdobju mraza, v drugi polovici decembra sledile previsoke temperature zraka ob katerih se je lahko zmotil biološki cikel rastlin. Nekatere rastline v takih razmerah lahko prezgodaj vzbrstijo ali zacvetijo. Na prisojnih legah je v prvi polovici januarja že prašila leska, v takih razmerah niso redki niti prvi cvetovi malega zvončka. Prebudijo se tudi lahko tudi nekatere okrasne lesnate grmovnice, najpogosteje rododendroni. Voda v tleh ni bila zamrznjena, zato ni bilo nevarnosti pojava fiziološke suše, ki je ob zimskih otoplitvah dodatna nevarnost za preživetje rastlin brez poškodb. Ugoden razplet vremenskih okoliščin za prezimovanje rastlin je bila v drugi polovici januarja od 15 do 50 cm debela snežna odeja, ki je zaščitila posevke pred nizkimi temperaturami zraka. Te so v večini žitnorodnih območij SV in JV Slovenije padle na -10 do -15 °C. Temperatura površinskega sloja tal pod snegom je bila le okoli 0 °C.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA

1.10.2012 - 31.1.2013 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem

Sredi januarja so ponekod na prisojnih legah leske že prašile. V osrednji Sloveniji leska povprečno praši v zadnji tretjini februarja, podobno kot letos pa je bilo tudi januarja 2007. Če so tla gola skoraj istočasno opazimo tudi prve cvetove malega zvončka. To je za ozimna žita znak povečane nevarnosti za poškodbe po mrazu.

TEMPERATURA IN STANJE TAL

V prvi polovici januarja je temperatura tal nihala med okoli 1 in 5 °C. V posameznih dneh so se tla ogrela celo do 8 °C. Tla so bila ves čas vlažna. Po 14. januarju, ko je tla prekrila snežna odeja, temperatura tal skoraj ni več nihala. Na površini je bila okoli 0 °C, na globini 30 cm do 3 °C višja, na globini 1 m pa od 6 do 8 °C. Ob koncu januarja se je s pojemajočo višino snežne odeje nekoliko znižala temperatura tal. Površinski sloj tal je za dan ali dva zamrznil. Večjemu dnevnemu nihanju temperature so bila izpostavljena gola tla na Primorskem, vendar tam se tla niso ohladila pod 0 °C.